

Sebastian Tynkkynen ps ym.

Lakialoite laiksi metsästyslain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lisätään metsästyslakiin uusi 19 a §, jolla selkiytetään oikeutta tappaa pihapiirissä vaaraa aiheuttava riistaeläin. Tällä hetkellä lainsäädäntö on puutteellinen, jonka vuoksi esimerkiksi uhkaavan suden tappamiseen sovelletaan rikoslain pakkotilasäädöstä. Yksilöidyllä lainsäädännöllä parannettaisiin edellytyksiä ihmisten ja elinkeinojen sekä suden rinnakkaiselolle.

PERUSTELUT

Suomen susikanta on viime vuosien aikana vahvistunut ja keskittynyt yhä enemmän läntiseen Suomeen. Vuonna 2020 Luonnonvarakeskus arvioi, että Suomen alueella liikkuu yhteensä jopa 30 susilaumaa. Susikannan vahvistumisen seurauksena ei olla voitu välttää suden aiheuttamilta haitoilta ja vahingoilta kansalaisille niin eläinvahinkojen kuin turvallisuuden tunteen menetyksenkin muodossa. Yhä useammin pihapiireihin tulevat sudet aiheuttavat pelkoa, jonka seurauksena esimerkiksi lasten koulumatkat herättävät vanhemmissa suurta huolta. Erityistä haittaa susikannan levittäytymisestä on ollut koiranomistajille ja eläintilallisille. Susien aiheuttamat menetykset sekä euromääräiset vahingot kohoavat jo merkittäviin rahallisiin summiin, mutta esimerkiksi sudelle menetetyn metsästyskoiran arvoa omistajalleen ei pystytä rahallisella korvauksella paikkaamaan.

Viimeisten vuosien aikana Suomessa ei ole harjoitettu suden kannanhoidollista metsästystä, mikä on osaltaan mahdollistanut susikannan nopean kasvun ja levittäytymisen. Tällä hetkellä kannanhoidolliseen metsästykseseen odotetaan linjausta maa- ja metsätalousministeriön asettamalta työryhmältä, jonka pohjalta toiveissa on, että suden ja kansalaisten kannalta kestävä kannanhoito päästäisiin mahdollisimman nopeasti aloittamaan. Tämä ei kuitenkaan sulje pois tarvetta lainsäädännön selkiyttämiseksi, joka koskee alati lisääntyviä tapauksia, joissa pihoihin tulevat sudet aiheuttavat vahinkoa ja vaaratilanteita.

Tällä hetkellä vaaraa aiheuttanut eläin on mahdollista tappaa ilman rangaistusta ainoastaan rikoslain 4 luvun 5 §:n pakkotilasäädöksen varjolla. Eläinten, kuten suden, aiheuttamien vaaratilanteiden varalle ei siis ole erillistä lainsäädäntöä, vaan jokaista tapausta arvioidaan pelastetun edun sekä aiheutetun haitan ja vahingon sopusuhtaisuuden näkökulmasta. Tekoa ei silti lainsäädännön näkökulmasta pidetä sallittuna, mutta henkilöä voidaan pitää rangaistusvastuusta vapaana, mikä-

Lakialoite LA 54/2020 vp

li kaikkien huomioitavien seikkojen jälkeen ei häneltä olisi voitu kohtuudella vaatia muunlaista toimintaa.

Koska petoeläinten aiheuttamia vaaratilanteita tulee pääasiassa susikannan levittäytymisen myötä yhä useammin, vaadittaisiin tämän osalta lainsäädännön täsmentämistä. Petoeläinten aiheuttamat vaaratilanteet ovat yllättäviä, joissa ei voida kohtuudella edellyttää kaikkien tilanteeseen vaikuttavien seikkojen huomioimista ennen suojaamistoimiin ryhtymistä. Nykyinen lainsäädäntö on tällaisten tilanteiden varalta kohtuuttoman raskas ja epäselkeä. Sallimalla vaaraa aiheuttavan eläimen tappaminen annettaisiin kansalaisille selkeä valtuutus suojella omaisuuttaan ja perhettään ilman pelkoa vakavista syytteistä ja oikeusprosesseista.

Mallia Suomen lainsäädäntöön olisi mahdollista ottaa Ruotsin metsästyslainsäädännöstä. Ruotsin metsästysasetuksen (1989/905) 28 §:ssä annetaan oikeus tappaa susi, joka on jo aiheuttanut vahinkoa tai sen hyökkäys on ilmeinen. Vastaavalla pykälällä Suomen lainsäädännössä vaikutettaisiin myönteisesti kansalaisten turvallisuuteen sekä suden ja ihmisen yhteisloon Suomessa. Pihoihin tulevien susien ei tulisi nauttia loputonta suojaa, sillä luontaisempaa käytöstä sudelle olisi pysyvä poissa ihmisasutuksen välittömästä läheisyydestä. Nykyisessä tilanteessa, jossa susille on helppoa ravintoa saatavilla pihapiireissä ilman minkäänlaista vaaraa, menettävät sudet ihmisarkuutensa. Näyttämällä susille selkeät rajat vaikutettaisiin siis myönteisesti myös susien asemaan Suomessa, kun pitkällä aikavälillä kohtaamiset suden ja ihmisen välillä vähenisivät. Samalla kyettäisiin vähentämään myös salakaatoja, joiden voidaan nähdä haittaavan susikannan hallittua hoitamista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme.

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

metsästyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään metsästyslakiin (615/1993) uusi 19 a § seuraavasti:

Lakialoite LA 54/2020 vp

2 luku

Metsästysoikeus, metsästysvuokra ja metsästyslupa

19 a §

Metsästys hätävarjelutilanteessa

Mikäli riistaeläin aiheuttaa pihapiirin välittömässä läheisyydessä akuuttia vaaraa ihmiselle tai kotieläimelle, on omistajalla, haltijalla tai heidän puolestaan toimivalla henkilöllä oikeus tappaa vaaraa aiheuttava yksilö. Tilanne voidaan katsoa vaaraa aiheuttavan riistaeläimen tappoon oikeuttavaksi, mikäli tämä on jo aiheuttanut vahinkoa, on eläimille tarkoitetun aitauksen tai rakennuksen sisäpuolella tai hyökkäyksen vaara ihmistä tai eläintä kohtaan on ilmeinen.

Hätävarjelutilanteissa tapetusta riistaeläimestä tulee ilmoittaa viipymättä poliisille ja tehdä saalisilmoitus sen mukaisesti, mitä jäljempänä 38 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 19.10.2020

Sebastian Tynkkynen ps
Olli Immonen ps
Kaisa Juuso ps
Sheikki Laakso ps
Petri Huru ps
Sami Savio ps
Riikka Slunga-Poutsalo ps
Jani Mäkelä ps
Jukka Mäkyne ps